

hiç durmadan letafetli hayatı ve nurlu idrak sahibi mahlûkları yaratan Hâlık Teâlâ'nın, elbette ruha ve hayata münasip göklerdeki şu ışık denizinden ve şu karanlık okyanusundan, çok muhtelif şuur sahibi varlıkları vardır; hem çok yoğun biçimde vardır. Gökler, burçlarına, yıldızlarına ve peyklerine varıncaya kadar şuur sahibi, hayat sahibi ve ruh sahibi mahlûklarla doludur.¹

Göklerin ve yerlerin meleklerle dolu olduğunu Peygamber Efendimizden (asm) dinleyelim: “Ben sizin görmediklerinizi görüyorum, işitmediklerinizi işitiyorum. Gökyüzü gıcırdadı! Gıcırdamak onun hakkıdır! Çünkü gökyüzünde dört parmaklık bir yer yoktur ki, bir melek alnını koyarak orada secdeye kapanmamış olsun!”²

Cisimlerin muhtelif cinsleri ve karakterleri gibi, cinlerin, meleklerin ve ruhanî varlıkların da çok farklı cinslerden olduklarını ve çok değişik karakterler sergilediklerini beyan eden Bedüzzaman Hazretleri, meselâ bir damla yağmura bakan meleğin, güneşte görevli melek cinsinden olmadığını kaydeder. Hazret-i Üstad, ateşten, ışıktan, nurdan, nardan, zulmetten, karanlıktan, havadan, sudan, sestem, kokulardan, esirden, elektrikten ve sair lâtif ve akıcı maddelerden yaratılmış olan hayat, şuur ve ruh sahibi mahlûkları Kur'ân'ın, “melâike, cin ve ruhanî” olarak adlandırdığını bildirir.³

İnsanın dünyaya gelmezden önce sonsuzluk tarafında zerreler âleminde ruhlar veya zerreler halinde yaratıldığı ve Cenâb-ı Hakkın “Elestü birabbiküm?” (Ben sizin Rabbiniz değil miyim?) sorusuna muhatap olduğunu ve “Belâ!” (Evet; Rabbimizsin yâ Rabbi!) diye cevap verdiğini bize Kur'ân söylüyor.⁴ Yolculuğuna ruhlar âleminden başlayan insan ruhunun, 5 dünya hayatından sonra uğradığı ve mahşer için bir bekleme salonu hükmünde olan berzah âleminde -eğer sâlih ruhlardan ise- Allah'ın izniyle göklerde ve yıldızlarda gezdiği de doğrudur.⁶ Diğer taraftan Kur'ân'da Hazret-i Cebrâil'in (as) bazen “ruh”,⁷ bazen “rûhu'l-emin”⁸ ve bazen “rûhu'l-kudüs”⁹ sıfatlarıyla anıldığı da bir gerçektir.

Binaenaleyh, “ruhaniyet” tabirinden yalnız insanların ruhlarını değil; insanlarla birlikte dumansız ateşten, ışıktan, nurdan, karanlıktan, sestem, kokulardan, elektrikten, havadan, esirden ve bilmediğimiz akıcı ve hoş maddelerden yaratılan ve cismanî olmayan mahlûkları anlıyoruz. Bu kavramın içine insan ruhu girebileceği gibi, muhtelif cinsleriyle melekler ve cinler de girmektedirler.

Dipnotlar

1. Sözler, s. 162, 163, 467, 469.

2. Tirmizî, Zühd, 7.

3. Sözlür, s. 469.

4. A'râf Sûresi, 7/172 (Tefsîri için bakınız: Sözlür, s. 105);

5. Sözlür, s. 35.

6. Lem'alar, s. 230.

7. Kadr Sûresi, 97/4.

8. Şuarâ Sûresi, 26/193.

9. Nahl Sûresi, 16/102.